

Ткачук Юлія Андріївна,
здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра навчально-наукового
інституту № 3 Національної академії
внутрішніх справ
Науковий керівник: завідувач кафедри
теорії держави та права Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук, доцент
Пендюра М. М.

СУТНІСТЬ І ЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОГО САМОВИХОВАННЯ КУРСАНТІВ ЗВО ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ВИСОКОСВІДОМОГО ПРАВООХОРОНЦЯ

Актуальність цієї теми полягає в необхідності підготовки майбутніх кадрів правоохоронних органів з відповідним рівнем правової свідомості та культури. Але перед тим як перейти до безпосереднього розгляду цієї теми, потрібно на нашу думку окреслити, що таке право взагалі та яку роль воно відіграє в житті людини.

Системою загальнообов'язкових правил, встановлених і охоронюваних державою, називають правом. Саме ця система правил висловлює індивідуальні та загальні інтереси всіх громадян держави.

Право виступає в ролі регулятора суспільних відносин, вона захищає права громадян і держави. Саме з цієї причини неможливо уявити існування і функціонування країни без системи права, оскільки у зворотному випадку громадські відношення не будуть впорядковані належним чином.

Демократичні держави, якими і є більшість сучасних розвинених країн, не мають можливості здійснювати який-небудь вид діяльності поза системою загальнообов'язкових правил. В «обов'язки» права входить регулювання внутрішніх взаємин у державному механізмі та оформлення структури держави.

Також за допомогою права закріплюють форму державного устрою, політичний режим і форму правління певної держави. Право визначає компетенцію державних органів і компетенцію посадових осіб, що їй представляють державні органи.

Різноманітними аспектами правового виховання і самовиховання в розрізі заявленої теми займалися такі вітчизняні науковці як В.М. Андріанов, Р.М. Андрусишин, В.Г. Андросюк, М.І. Ануфрієв, В.Д. Бабкін, О.М. Бандурка, Я.Ю. Кондратьєв, С.М. Легуша, М.О. Супрун, Л.І. Казміренко та ін. [1]. Провівши аналіз наукового доробку цих вчених обґрунтовуються проблеми змісту і завдань правового виховання, його принципи та функції, а також розроблені критерії ефективності.

Розкриваючи сутність та значення правового самовиховання курсантів ЗВО із специфічними умовами навчання в процесі формування високоосвідомого правоохоронця, ми зосередили свою увагу на аналізі основних положень монографії С.М. Легуша, М.О. Супрун «Правове виховання курсантів вищих навчальних закладів МВС України: сутність, функції та механізм» [2], так як вважаємо цю роботу найбільш повною за викладкою матеріалу на дану тематику.

Автори визначили поняття виховання як процес, за допомогою якого передається і засвоюється соціально цінний досвід поколінь і вважали, що в умовах здобуття освіти виховання виступає як спеціально організований і цілеспрямований педагогічний процес формування належного рівня свідомості і поведінки особистості. В процесі формування людини велике значення має її бажання постійно вдосконалювати свої можливості щодо активної свідомої творчої діяльності в усіх сферах суспільного життя.

Автори підкреслюють, що сутність правової соціалізації полягає в засвоєнні особистістю правових цінностей, втілення їх у норми свого життя і поведінки, в особисті якості і особливості психології.

Також зазначали, що рівень правового виховання, формування правової свідомості та правової культури – один із важливих критеріїв і передумов побудови демократичної, соціальної, правової держави та громадянського суспільства в Україні [2, с. 7].

Насамперед мета правового виховання полягає у формуванні глибокої поваги до права і почуття відповідальності перед законом.

Ціль правового самовиховання виявляється у правомірній поведінці і у самоконтролі щодо дотримання правових норм.

Щоб реально знати та розуміти таку галузь знань як право, необхідно знати та розуміти об'єктивні закони суспільних відносин, їх розвитку, психологію поведінки людей, основи походження та джерела права, поняття права та базових та природних прав людини, даних від природи кожному, їх взаємозв'язок з мораллю та прийнятими в суспільстві моральними та іншими цінностями, категорії справедливості, основи організації суспільства та держави, їх значення, функції та призначення, основи теорії права та держави та багато іншого. Дуже важлива цілісність та системність розуміння суспільних процесів та методів їх регулювання.

Для початку варто розпочати з читання Конституції України, бажано з коментарями, не всі статті легко піддаються для повного розуміння, потім так само прочитати цивільний кодекс, сімейний кодекс, кримінальний та адміністративний кодекс. Для загального світогляду на право існує безліч літератури на тему теорій виникнення держави, також філософії права і на останнє це римське право. Але не тільки з книжок можна вивчати правознавство, в світовій мережі інтернету є багато цікавих документальних фільмів, де видатні вчені в цій галузі науки можуть давати інформативні та зрозумілі коментарі, також є доступ до лекцій з різних тем правознавства.

Основна та сама головна суть самовиховання в правознавстві – це накопичення кожен день все більше та більше знань своїх прав та можливостей в країні в якій живе людина, підтримання впевненості в кожній своїй дії, розуміння, що людина повинна робити, за що може понести покарання, все це розширює світогляд людини, робить її ерудованою. Право оточує людей навколо, воно повсюди, щоб знати все це потрібно його вивчати, але саме ефективніше це дається за допомогою самовиховання.

Список використаних джерел

1. Столяренко А. М. Юридическая педагогика : курс лекций. М. : ЭКМОС, 2000. 496 с.
2. Легуша С. М., Супрун М. О. Правове виховання курсантів вищих навчальних закладів МВС України: сутність, функції та механізм : монографія. К. : Київ. юрид. ін-т, 2005. 265 с.